yased
Uluslararası Yatırımcılar Derneği
International Investors Association

Rakamlarla Uluslararası Doğrudan Yatırımlar

2021 Küresel ve Yerel Trendler

Son Güncelleme: 11 Şubat 2022

İÇİNDEKİLER

1 Yönetici Özeti

2 Yerel Trendler

3 Küresel Trendler

1 Rakamlarla UDY: 2021 Küresel ve Yerel Trendler
Yönetici Özeti

Yerel Trendler

- Türkiye'deki UDY girişlerine ilişkin en güncel veriler Aralık 2021 tarihli olup 2021'in aylık verileri hareketli bir yıla işaret ediyor.
- Türkiye'ye gelen UDY miktarı, 2021'de 2019'a kıyasla **%48 artarak 14,1 milyar dolara** ulaştı.
- Küresel UDY rakamlarına bakıldığında, **2021 yılında Türkiye'nin küresel UDY girişlerinden aldığı pay %0,86** oldu.
- 2021'deki yatırım girişleri **son 5 yılın performansını aştı**.
- Yabancı uyruklular tarafından gayrimenkul edinimi yoluyla gerçekleşen 5,8 milyar dolar değerindeki UDY, 2021 yılındaki toplam UDY girişlerinin %41'ini oluşturdu.
- Yatırım sermayesi girişleri 7,6 milyar dolar ile en büyük paya sahip oldu.
- 2021'de en çok yatırım alan sektörler **toptan ve perakende ticaret, BİT ve otomotiv** oldu.
- 2021'de **BK, ABD ve Hollanda** en çok yatırım yapan ilk üç yatırımcı ülke olarak sıralanırken bölgesel dağılımda büyük bir değişiklik olmadı.
- Küresel eğilimlere benzer bir şekilde, Türkiye'de **Birleşme ve Satın Alma** (Mergers and Acquisitions - M&As) faaliyetleri uluslararası yatırım girişlerine önemli katkı sağlarken özellikle BİT öne çıktı.

Küresel Trendler

- **Küresel UDY görünümü**, 2021 yılında **1,65 trilyon dolarlık** yatırım tahminiyle **iyileşti**.
- Küresel yatırım akışları 2021'de toparlandı, ancak toparlanma **ülkeler arasında eşit gerçekleşmedi**. 2020'de gelişmiş ekonomilerdeki sert düşüş göz önünde bulundurulduğunda, gelişmekte olan ülkeler COVID-19 öncesi seviyelerine göre daha iyi bir durumda.
- Sıfırdan yatırımlara (greenfield) ilişkin duyurular, salgın öncesi seviyesinin ortalamada %28 altında kaldı. BİT, ilaç, ticaret ve elektronik sektörleri bu duruma istisna oluşturdu.
- Birleşme ve satın almalar, 2020'de COVID-19'dan daha sınırlı bir şekilde etkilendi ve 2021'de hızla yükselerek 2019 seviyelerinin yüzde 40 üzerine çıktı.

İÇİNDEKİLER

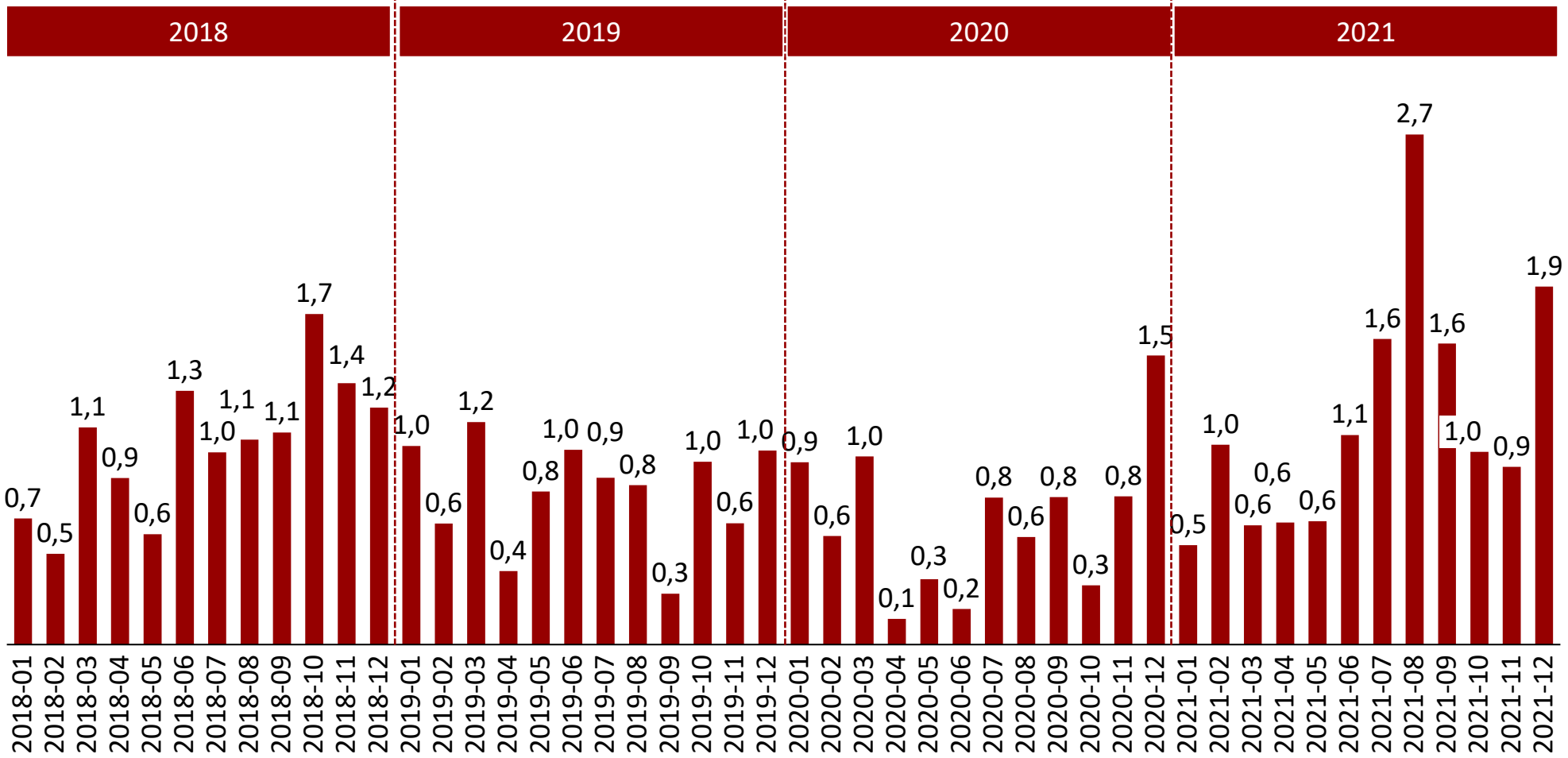
1 Yönetici Özeti

2 Yerel Trendler

3 Küresel Trendler

2 Türkiye'ye gerçekleşen UDY girişlerine ilişkin en güncel veriler Aralık 2021 tarihli olup 2021'in aylık verileri hareketli bir yıla işaret ediyor

Türkiye'ye gerçekleşen aylık UDY girişi, milyar $, 2018 Ocak-2021 Aralık

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), YASED görselleştirmeleri

Öne çıkan noktalar

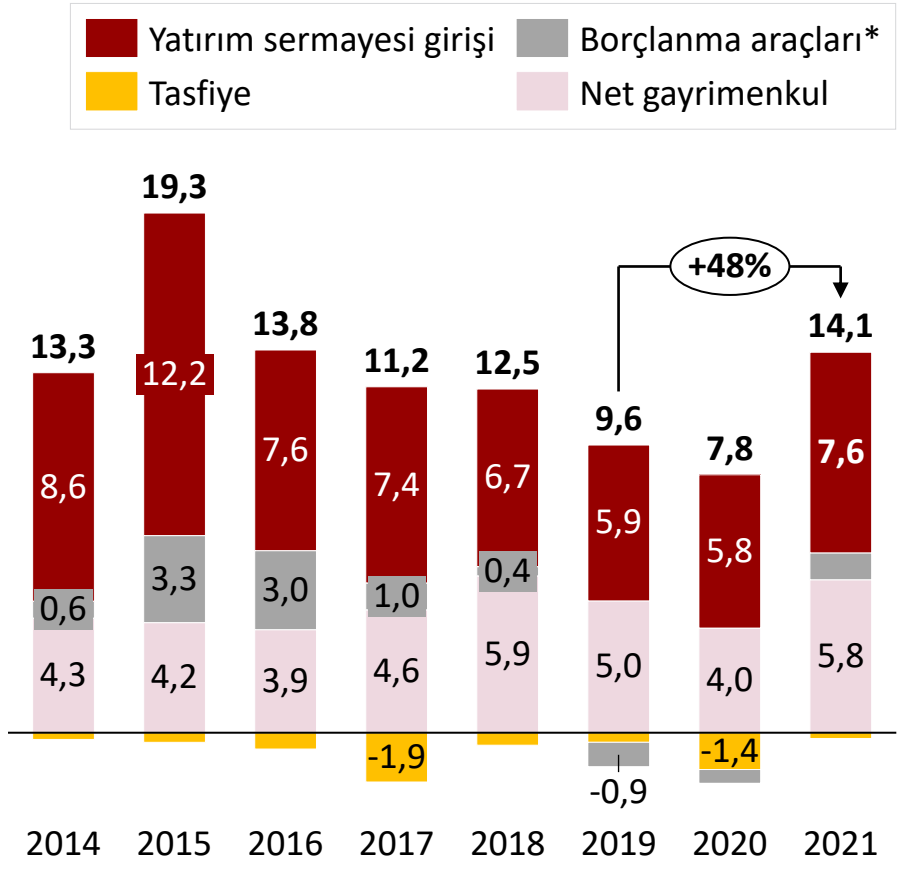
2021'de Türkiye'ye gerçekleşen Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) girişlerinin **aylara yayılan bir performansı** görülmektedir.

Bir yandan, hiçbir ay geçmiş yılların gerisinde kalmazken diğer yandan **Temmuz-Ağustos-Eylül ve Aralık** döneminde yatırımların **zirve** yaptığı tespit edilmektedir.

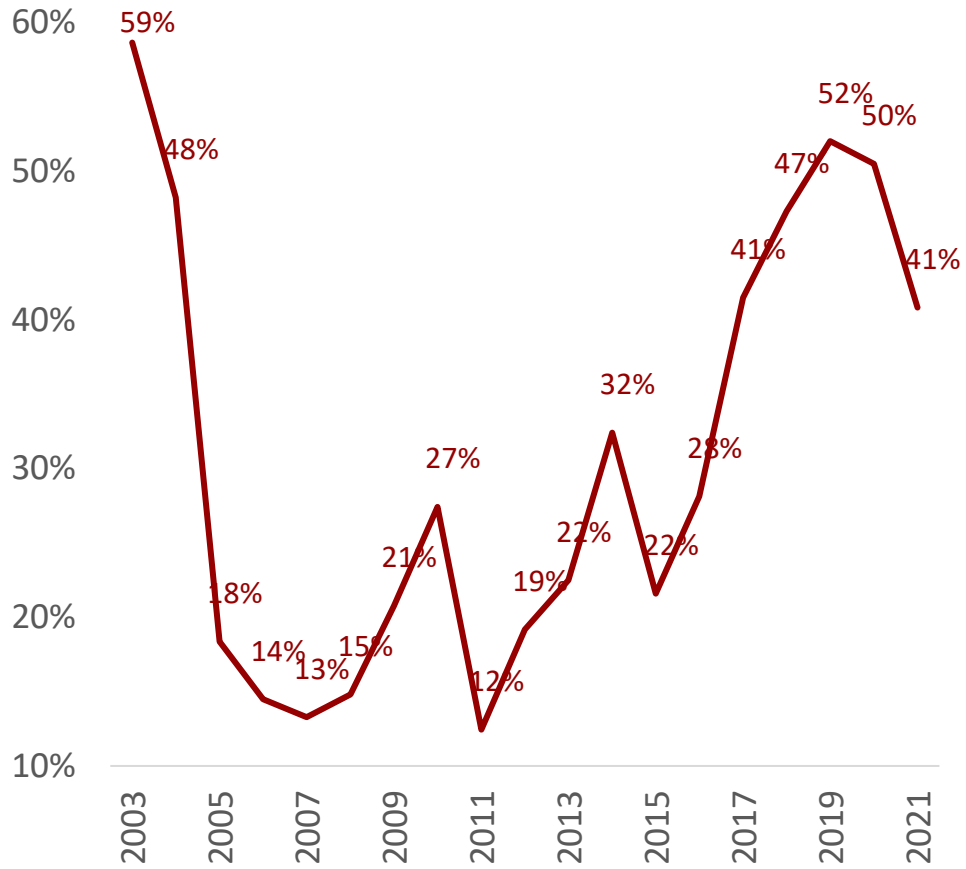
2 Türkiye'ye gelen UDY miktarı, 2021'de 2019'a kıyasla %48 artarak 14,1 milyar dolara ulaştı

Türkiye'ye gerçekleşen UDY girişlerinin dağılımı

Milyar $, 2014-2021

UDY girişlerinde gayrimenkul ediniminin payı, 2003-2021

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), YASED hesaplamaları
Not: * Ödemeler Dengesi Ayrıntılı Sunumda tüm borçlanma hareketleri "Diğer sermaye (net)" olarak kategorize edilirken doğrudan yatırım ilişkisi içerisinde olan finansal kuruluşlar arasındaki tüm borç işlemleri doğrudan yatırım işlemlerinden çıkarılarak, portföy ya da diğer yatırım olarak yeniden sınıflandırılmaktadır.

Öne çıkan noktalar

2021'deki yatırım girişleri **son 5 yılın performansını aştı**.

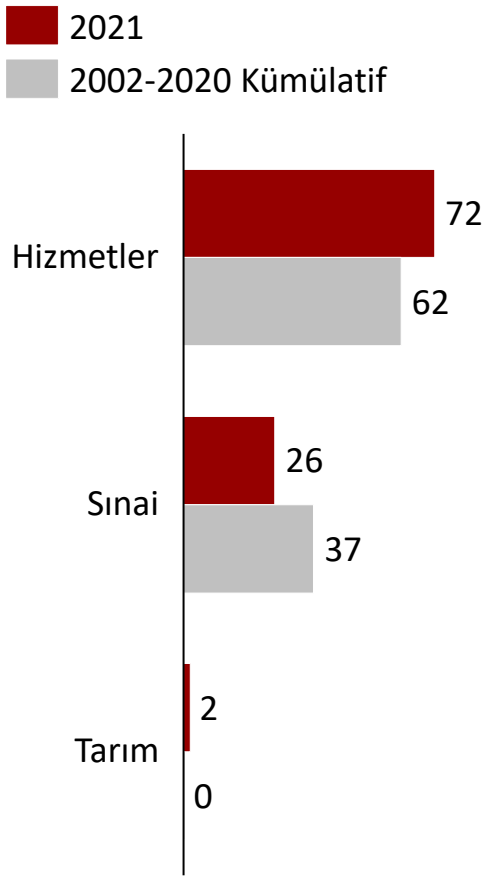
Yabancı uyruklular tarafından **gayrimenkul edinimi** yoluyla gerçekleşen 5,8 milyar dolar değerindeki UDY, 2021 yılındaki toplam UDY girişlerinin %41'ini oluşturdu.

Yatırım sermayesi girişleri 7,6 milyar dolar ile en büyük paya sahip oldu.

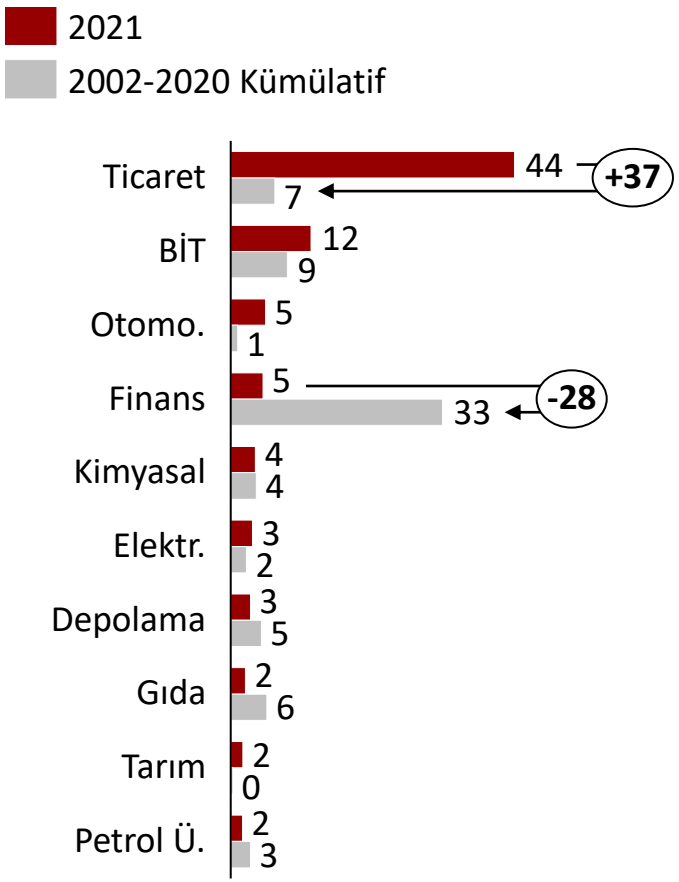
2 2021’de en çok yatırım alan sektörler toptan ve perakende ticaret, BİT ve otomotiv oldu

Yatırım sermayesi şeklinde Türkiye’ye gelen UDY’nin sektörel dağılımı

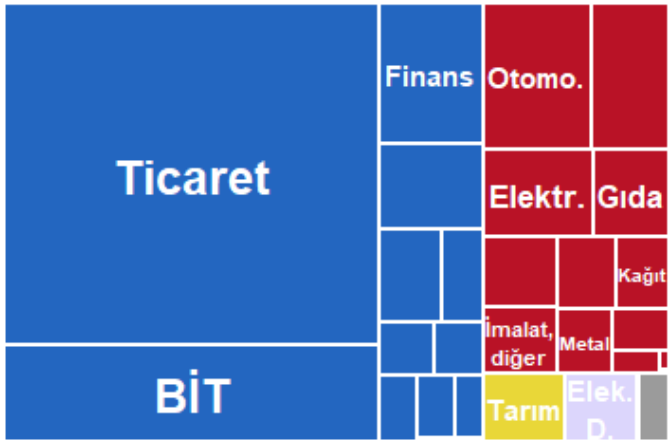
Ana sektörlere göre dağılım, %

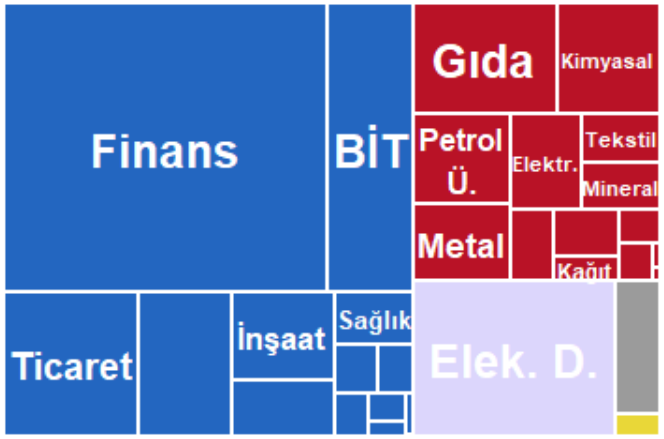
2021’deki ilk 10 sektör, %

Treemap - 2021

Treemap - 2002-2020 Kümülatif

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), YASED hesaplamaları

Öne çıkan noktalar

Tarihsel olarak, Türkiye’ye gelen UDY girişlerinde en yüksek payı **hizmetler** sektörü özellikle de **finans ve sigorta** almaktadır.

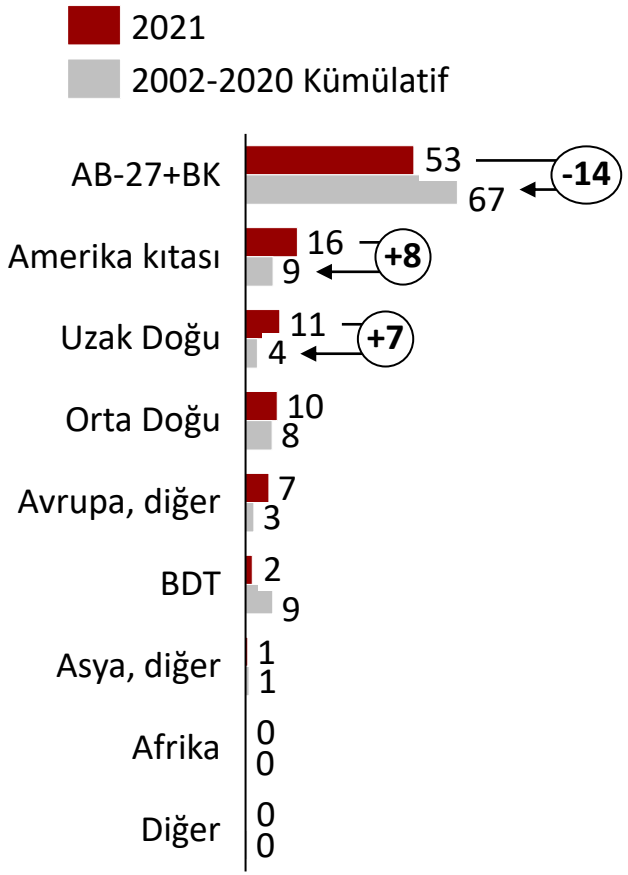
2021’de finans ve sigorta sektöründe durgun bir UDY girişi izlenirken, **toptan ve perakende ticaret** geçmiş performansının çok üzerinde bir performans sergiledi.

BİT ve otomotiv, 2021 yılında en çok yatırım alan sırasıyla ikinci ve üçüncü sektör oldu.

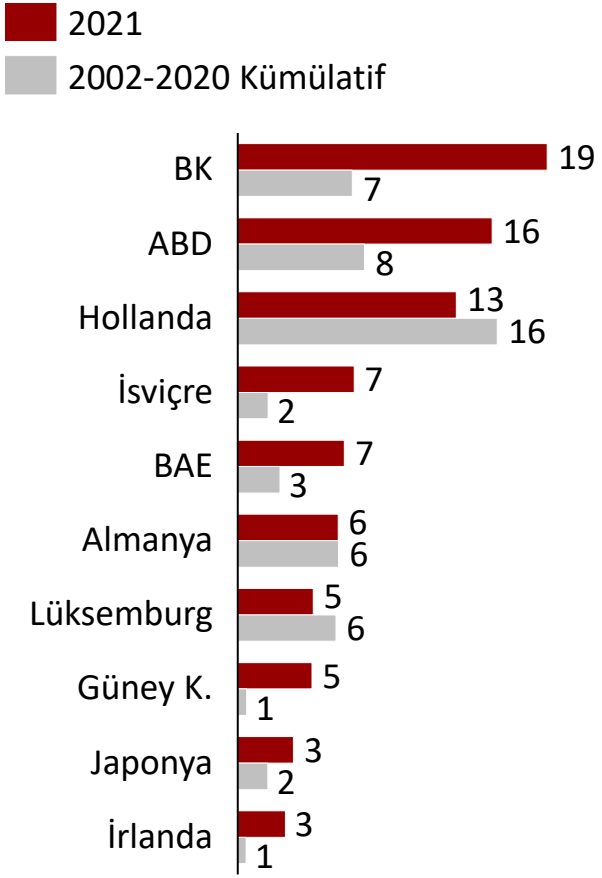
2 2021'de BK, ABD ve Hollanda en çok yatırım yapan ilk üç yatırımcı ülke olarak sıralanırken bölgesel dağılımda büyük bir değişiklik olmadı

Yatırım sermayesi şeklinde Türkiye'ye gelen UDY'nin coğrafi dağılımı

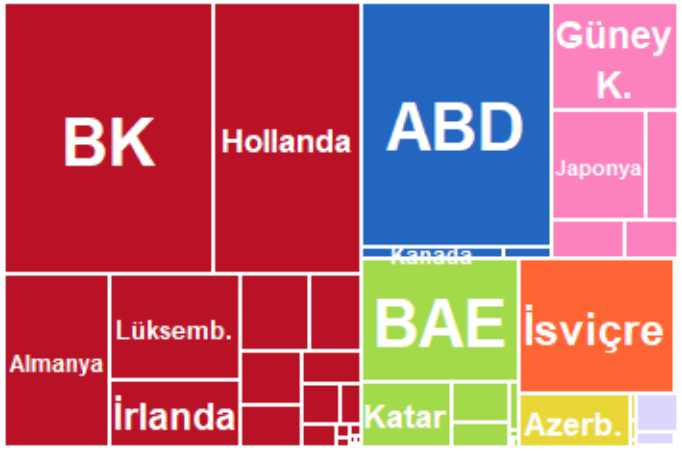
Bölgesel dağılım, %

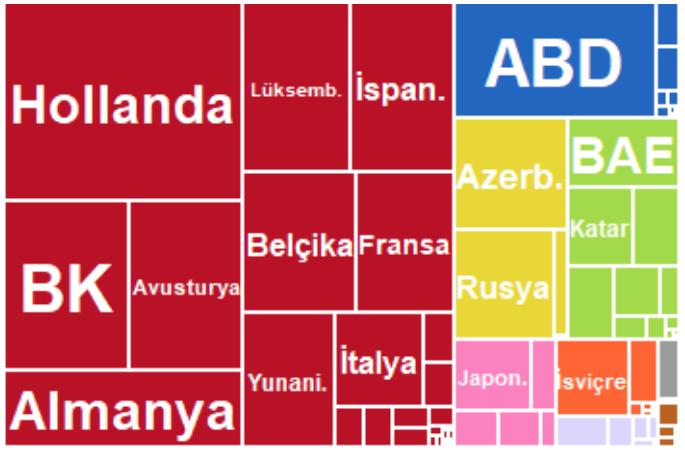
2021'deki ilk 10 yatırımcı ülke, %

Treemap - 2021

Treemap - 2002-2020 Kümülatif

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), YASED hesaplamaları

Öne çıkan noktalar

Son 20 yılda Türkiye'de gerçekleştirilen UDY'nin %67'si **AB-27+ Birleşik Krallık (BK)** ülkelerinden gelmektedir.

2021 yılında AB liderliğini halen korusa da, **Kuzey Amerika ve Uzak Doğu'dan** gelen yatırımların payında artış gözlemlendi.

İlk üç yatırımcı, **BK, ABD ve Hollanda**, 2021'de Türkiye'ye gelen tüm UDY'lerin %48'inin kaynağı konumunda.

İÇİNDEKİLER

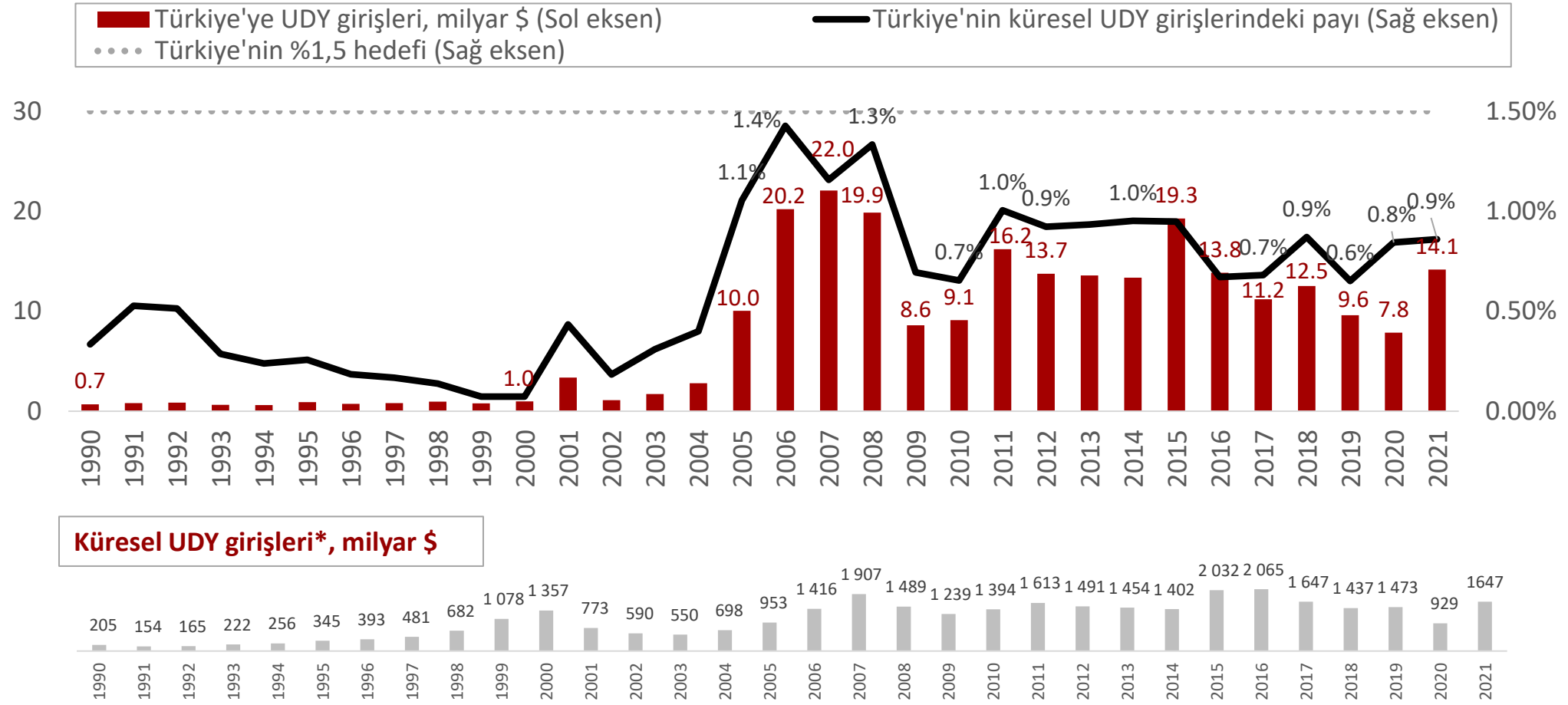
1 Yönetici Özeti

2 Yerel Trendler

3 Küresel Trendler

3 Küresel UDY görünümü, 2021 yılında 1,65 trilyon dolarlık yatırım tahminiyle iyileşti

Türkiye'ye gerçekleşen UDY girişleri, 1990-2021

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), UNCTAD Global Investment Trends Monitor No 40, UNCTAD WIR 2021, YASED hesaplamaları
Not: * Küresel UDY verileri, UNCTAD'ın güncel tahminlerine dayanmaktadır

Öne çıkan noktalar

UNCTAD'a göre, küresel UDY akışları 2021'de güçlü bir toparlanma ile **COVID-19 öncesi seviyesini aşıp 1,65 trilyon dolara** ulaştı.

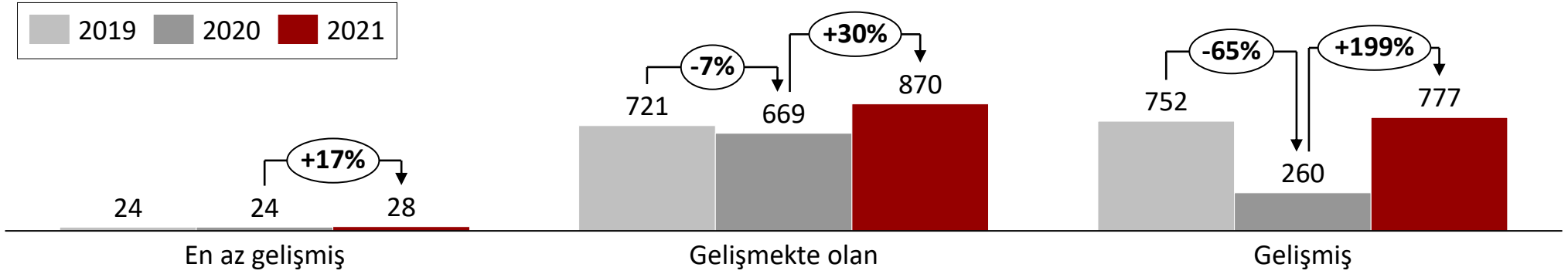
2021'de Türkiye'ye gelen UDY girişleri, **tahmini küresel UDY pazarının %0,86'sına** karşılık geldi.

Türkiye'nin küresel UDY pazarından %1,5'lik bir pay alma doğrultusundaki 2023 ulusal hedefine ulaşabilmesi için UDY performansını artması gerekiyor.

3 Küresel yatırım akışları 2021'de toparlandı, ancak toparlanma ülkeler arasında eşit gerçekleşmedi

Hedef ülkeye göre küresel UDY girişleri

Gelir seviyelerine göre, milyar $

Coğrafi bölgelere göre

	Milyar dolar			Değişim		
	2019	2020	2021	2019-2020	2020-2021	2019-2021
Dünya	1473	929	1647	-37%	77%	12%
Asya	559	588	696	5%	18%	25%
Çin	141	149	179	6%	20%	27%
AB-27	451	153	165	-66%	8%	-63%
Kuzey Amerika	275	174	383	-37%	120%	39%
ABD	261	151	323	-42%	114%	24%
Latin Amerika	156	84	147	-46%	75%	-6%
Türkiye	9,6	7,8	14,1	-18%	81%	48%

UDY miktarı arttıkça gölgelendirme açık griden koyu kırmızıya geçmektedir.

Mutlak hücre değeri arttıkça sütun genişliği artmaktadır.

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), UNCTAD Global Investment Trends Monitor No 40, YASED hesaplamaları

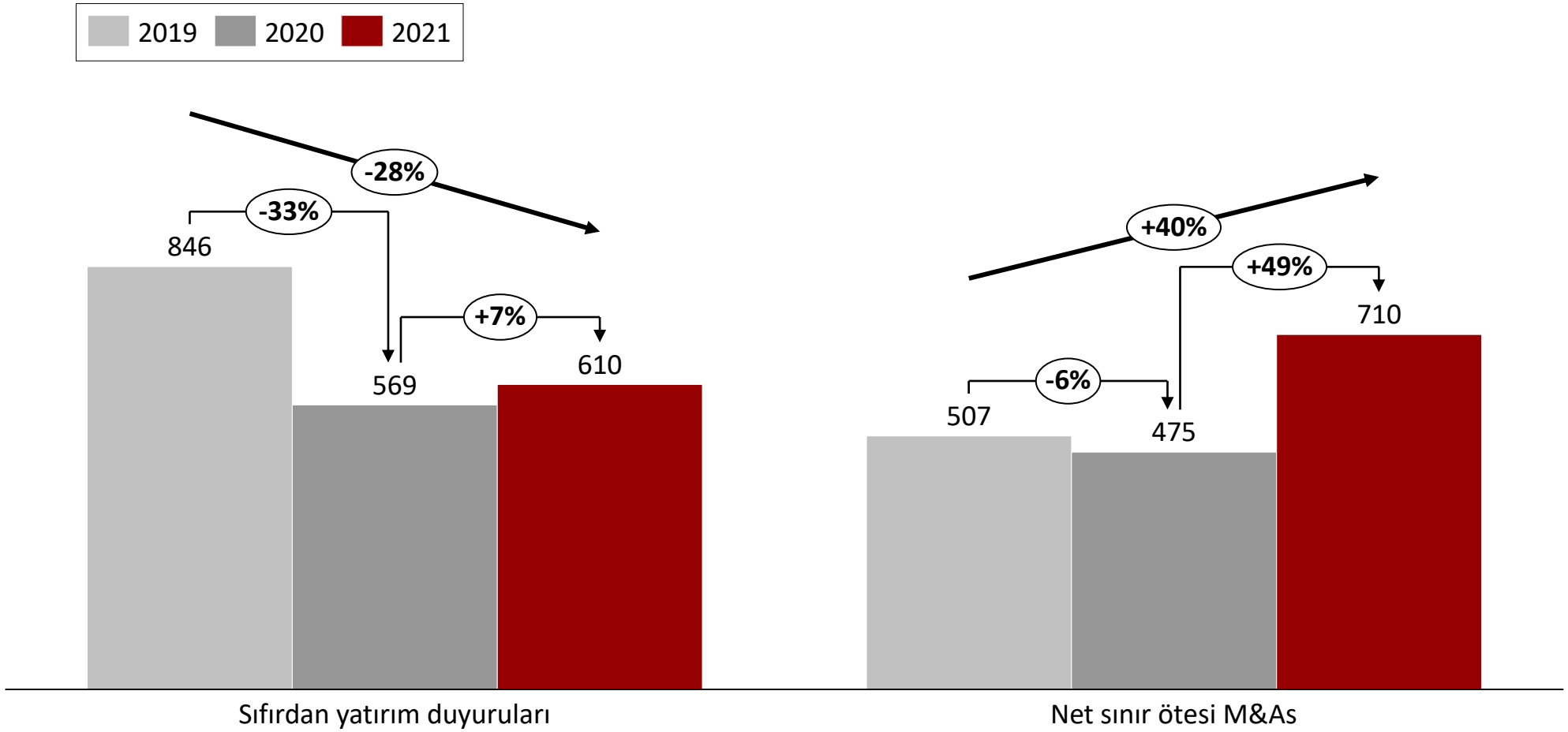
Öne çıkan noktalar

2021'de **gelişmiş ekonomiler** UDY girişlerinde **%199'luk bir artış** yaşarken, **gelişmekte olan ülkeler** sadece **%30'luk bir artış** kaydetti. 2020'de gelişmiş ekonomilerdeki sert düşüş göz önünde bulundurulduğunda, gelişmekte olan ülkeler COVID-19 öncesi seviyelerine göre daha iyi bir durumda.

Asya ve Kuzey Amerika, 2019 performanslarını geride bıraktı. **Türkiye** dünya ortalamasına yakın bir büyüme oranına sahip.

3 2021’de sınır ötesi birleşme ve satın almalar, küresel UDY akışlarını yönlendirirken sıfırdan yatırım duyuruları yatay seyrini sürdürdü

Proje türlerine göre küresel UDY girişleri, milyar $

Kaynak: UNCTAD Global Investment Trends Monitor No 40, YASED hesaplamaları

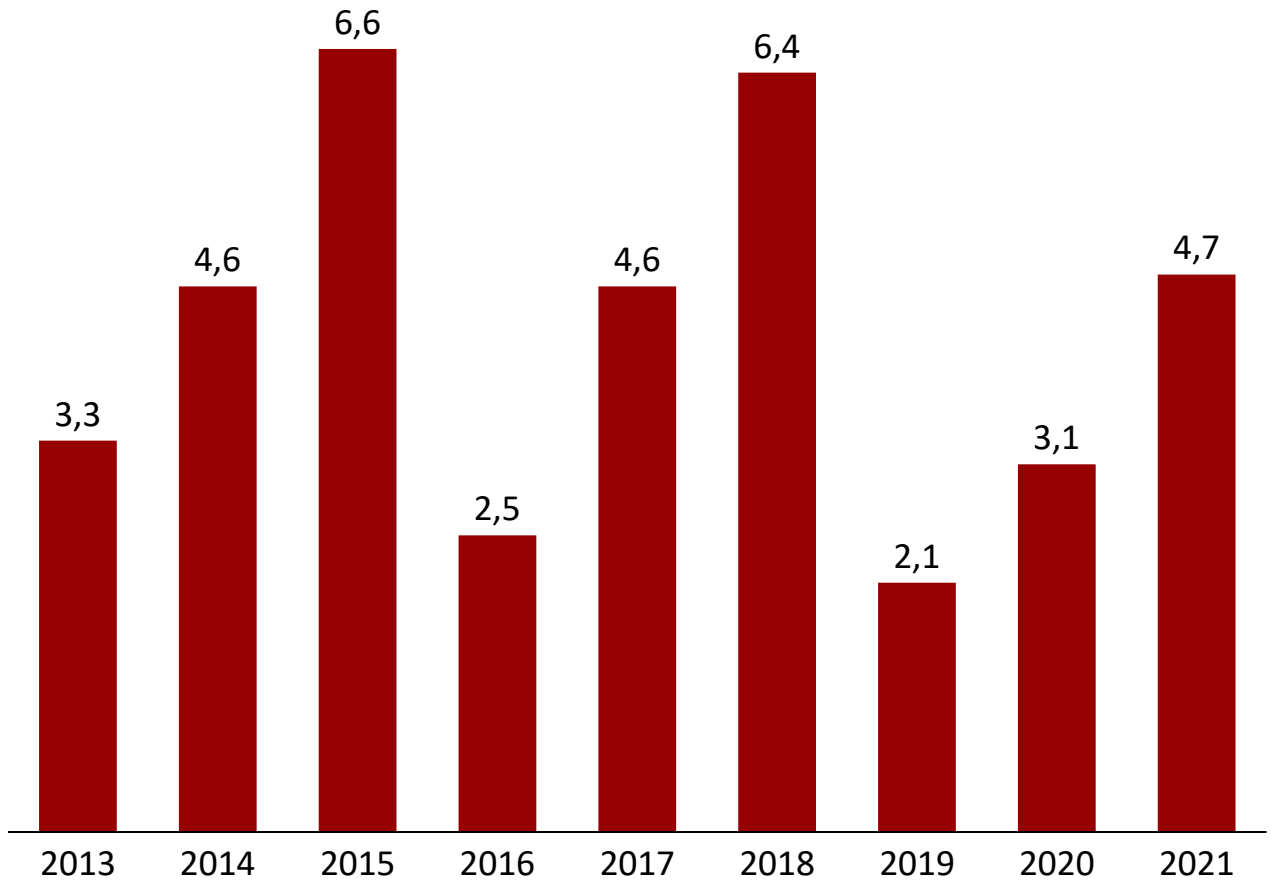
Öne çıkan noktalar

Toplam küresel UDY’ler 2019 seviyesini geçerken, **sıfırdan yatırımlara (greenfield) ilişkin duyurular, salgın öncesi seviyesinin ortalamada %28 altında kaldı**. BİT, ilaç, ticaret ve elektronik sektörleri bu duruma istisna oluşturdu.

Birleşme ve Satın Almalar (Mergers and Acquisitions - M&As) 2020’de COVID-19’dan daha sınırlı bir şekilde etkilendi ve 2021’de hızla yükselerek 2019 seviyelerinin yüzde 40 üzerine çıktı.

3 Küresel eğilime benzer bir şekilde, 2021'de Türkiye'deki UDY girişlerinde M&A faaliyetleri itici bir güç oldu

Türkiye uluslararası M&A anlaşma değeri, milyar $, 2013-2021

Kaynak: EY Birleşme ve Satın Alma İşlemleri Raporu Ocak 2022, YASED görselleştirmeleri

Veri kısıtları

Paylaşılan veriler resmi veriler olmayıp EY'ın kamuya açık haberler de dahil olmak üzere farklı kaynaklardan açıklanan anlaşmalara ilişkin derlemelerine dayanmaktadır.

Bazı önemli veri kısıtları bulunmaktadır. Her şeyden önce, duyurulan bazı anlaşmalar, duyurulduğu yılda tamamlanmayabilmektedir. İkinci olarak, bir diğer sınırlama, birleşme ve satın alma işlemlerinin tamamı açıklanmazken çeşitli kaynaklarda tutarsız veriler bulunabilmektedir. Bununla birlikte, bu tür derlemeler, özellikle önemli işlemlerin sektörel ve milliyet kompozisyonları açısından Türkiye'deki M&A faaliyetlerinin eğilimlerini kavramak için birincil bir araç sağlamaktadır.

Öne çıkan noktalar

Türkiye'deki M&A faaliyetleri toplam 15,1 milyar dolarlık işlem hacmiyle rekor seviyelere ulaştı. Uluslararası yatırımcıların toplam işlem hacmi 4,7 milyar dolara yükselirken bu durum küresel trende benzer bir şekilde **2021'de Türkiye'deki UDY girişlerinde M&A faaliyetlerinin itici bir güç** olduğuna işaret etti.

2,9 milyar doları e-ticaret alanında olmak üzere toplamda 3,5 milyar dolar ile BİT, 2021 yılında en çok yatırım alan M&A sektörü oldu.